

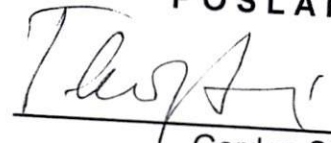
SKUPŠTINA CRNE GORE
g-dinu Andriji Mandiću

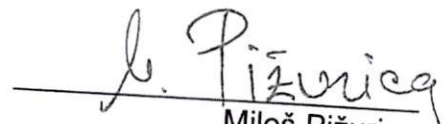
CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	10. 10. 2025
KLASIFIKACIONI BROJ:	35/25-1
VEZA:	
EPA:	686 XXVII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i člana 130 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnosimo **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O STATUSU POTOMAKA DINASTIJE PETROVIĆ NJEGOŠ**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Podgorica, 10. Oktobar 2025. godine

POSLANICI:

Gordan Stojović

Miloš Pižurica

**ZAKON
O
IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O STATUSU POTOMAKA DINASTIJE
PETROVIĆ NJEGOŠ**

Član 1

U Zakonu o statusu potomaka dinastije Petrović Njegoš (Službenom listu CG", br. 36/11) u članu 1 riječ „nasilne“ briše se.

Član 2

U članu 2 poslije riječi „supruge“ dodaju se zarez i riječi: “a ako nema potomaka po muškoj liniji tradiciju nastavlja najstarije žensko dijete”.

Član 3

U članu 5 stav na kraju stava 2 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi „odnosno ženskog nasljednika ako nema muškog nasljednika najstarijeg muškog potomka.“.

Član 4

Poslije člana 11 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 11a

Sredstava za rad Fondacije obezbijedjuju se u budžetu Crne Gore na godišnjem nivou počev od 1. januara 2027. godine, u iznosu od 100,000 eura.“

Član 5

U članu 12 st. 2 i 3 mijenjaju se i glase:
„Potomcima dinastije daje se u svojinu dvorac "Kruševac" u Podgorici sa pripadajućim zemljištem.
Rekonstrukcija, opremanje i održavanje kuće iz stava 1 ovog člana, kao i rekonstrukcija i opremanje dvorca iz stava 2 ovog člana finansiraće se iz budžeta Crne Gore.“

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:
„Sredstva iz stava 3 ovog člana obezbijediće se u kapitalnom budžetu za 2026. godinu.“

Član 6

U članu 13 stav 2 briše se.

Član 7

Član 14 mijenja se i glasi:
“Dvorac iz člana 12 stav 2 ovog zakona, potomci dinastije ne mogu prodati niti na drugi načina otuđiti, osim državi Crnoj Gori, po cijeni koja je utvrđena na dan sticanja svojine na toj nepokretnosti.”

Član 8

U članu 16 stav 3 riječi: "ovog člana, člana 12 stav 2" zamjenjuju se riječima: "ovog člana".

Član 9

Poslije člana 17 dodaju se 2 nova člana koji glase:

„Član 17a

Institucije smještene u objektu dvorac „Kruševac“ u Podgorici imaju pravo, do izgradnje Muzeja Savremene umjetnosti, da nastave da obavljaju djelatnost u navedenom objektu uz plaćanje zakupnine, koju određuje organ državne uprave nadležan za poslove kulture.

Član 17b

Stan u Podgorici koje saglasno članu 12 stav 2 Zakona o statusu potomaka dinastije Petrović Njegoš (Službenom listu CG", br. 36/11) dat u svojinu potomcima dinastije, ostaje u njihovoj svojini i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Zemljište koje je radi izgradnju porodične kuće na Cetinju dato u svojinu potomcima dinastije Petrović u skladu sa članom 12 stav 2 Zakona o statusu potomaka dinastije Petrović Njegoš (Službenom listu CG", br. 36/11), potomci dinastije su dužni da vrate u svojinu države Crne Gore.

Poslove u vezi upisa državne svojine na zemljištu iz stave 2 ovog člana, sprovede, po službenoj dužnosti, organ uprave nadležan za poslove imovine, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona."

Član 10

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Obrazloženje

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Izmjena i dopuna Zakona o statusu potomaka dinastije Petrović Njegoš sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore kojom je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Izmjene i dopune Zakona o statusu potomaka dinastije Petrović Njegoš (u daljem tekstu: Zakon), donesenog 12. jula 2011. godine, a objavljenog u „Službenom listu Crne Gore“, broj 36/2011, zasnivaju se na potrebi usklađivanja pravnog okvira sa aktuelnim društvenim i političkim okolnostima, kao i na potrebi efikasnijeg ostvarivanja prava i obaveza potomaka dinastije, te njihove potpune moralne rehabilitacije i obeštećenja, u skladu sa osnovnim odredbama originalnog Zakona o statusu potomaka dinastije Petrović Njegoš.

Ovaj Zakon predstavlja izraz obaveze aktuelne vlasti da, u skladu sa Ustavom Crne Gore, nakon dužeg perioda neizvjesnosti, uspostavi trajno i dostojanstveno rješenje za status potomaka dinastije. Njihova implementacija dopriniće očuvanju kulturne i istorijske baštine, izgradnji društvenog povjerenja i daljem jačanju demokratskog i multietničkog karaktera Crne Gore.

Ovim se istovremeno potvrđuje poštovanje istorijskih činjenica, ali i spremnost na prevazilaženje društvenih podjela i konflikata, što je ključni faktor za stabilnost, pomirenje i prosperitet države.

Usvajanjem ovih izmjena i dopuna, dinastiji Petrović Njegoš se nakon više decenija stagniranja i institucionalne nepravde pruža prilika za djelimično obeštećenje i potpunu moralnu rehabilitaciju. Time se ne ispravlja samo istorijska nepravda, već se dinastiji simbolično vraća mjesto u društvenom i kulturnom životu Crne Gore, čime se zadovoljava pravda na način dostojan jedne savremene, demokratske i pravno uređene države.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ne postoje propisi Evropske Unije sa kojima je potrebno neposredno usaglasiti predloženi zakon.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Jedna od ključnih izmjena odnosi se na brisanje termina „nasilne“ iz člana 1 Zakona, što nije usmjereno na reviziju istorijskih činjenica, već na prevazilaženje negativnih konotacija i smanjenje polarizacije društva koje je korišćenje ovog termina do sada izazivalo. Termin „nasilna aneksija“ nosi duplo značenje jer je sama aneksija po definiciji čin koji podrazumijeva prisilu ili nasilje, pa dodatno naglašavanje „nasilna“ postaje suvišno. Ovim se

želi promovisati dijalog i pomirenje u društvu, uz očuvanje poštovanja prema zajedničkoj historijskoj baštini Crne Gore.

Odredbama čl. 2 i 3 Predloga zakona obezbjeđuje se potomcima kralja Nikole I Petrovića Njegoša nastavak tradicije dinastije Petrović Njegoš, posebno u slučajevima kada ne postoji muški potomak. Dodavanjem odredbe da tradiciju može nastaviti najstarije žensko dijete, te da se u odsustvu muškog nasljednika priznaje i ženski potomak omogućava održavanje kontinuiteta porodične linije.

Dalje, članom 4 Zakona predviđa se trajno i stabilno finansijsko obezbjeđenje rada Fondacije Petrović Njegoš kroz godišnju dotaciju iz državnog budžeta, što će omogućiti kontinuiranu realizaciju kulturnih i humanitarnih aktivnosti od značaja za afirmaciju crnogorskog identiteta i tradicije. Ova odredba nastavlja osnovnu ideju originalnog zakona, ali sada sa jasnim i trajnim finansijskim mehanizmom.

Članom 5 Zakona, kojima se potomcima dinastije daje u svojinu dvorac „Kruševac“ u Podgorici sa pripadajućim zemljištem, i uređuje finansiranje rekonstrukcije i opremanja objekata, predstavljaju realizaciju odredbi koje do sada nisu u potpunosti sprovedene, u skladu sa članom 12 Zakona (stavovi 1 i 2). Dvorac „Kruševac“ ima simbolički značaj za istoriju dinastije i Crne Gore, te njegovo vraćanje u vlasništvo potomaka predstavlja izraz poštovanja i nastojanja očuvanja kulturne baštine.

Članom 7 Zakona obezbjeđuje se očuvanje kulturno-istorijskog nasljeđa od posebnog značaja za državu Crnu Goru, kroz ograničenje raspolaganja dvorcem koji ima simboličku i državotvornu vrijednost. Pravo otuđenja se dozvoljava isključivo u korist države Crne Gore, i to po cijeni koja je važila u trenutku sticanja svojine, čime se sprječava prodaja trećim licima i gubitak kontrole države nad objektom.

Uvođenjem novog člana 17a Zakona omogućava se institucijama koje su trenutno smještene u dvorcu „Kruševac“ da obavljaju svoje djelatnosti do izgradnje Muzeja savremene umjetnosti, uz plaćanje zakupnine koju određuje nadležni organ državne uprave za kulturu. Ovim se uređuje pravni status korišćenja objekata u interesu svih strana i predstavlja kompromisno rješenje do konačne realizacije.

Članom 17b Zakona uređuje se status nepokretnosti koje su prethodnim Zakonom date u svojinu potomcima dinastije Petrović Njegoš. Ovim članom se definiše da stan u Podgorici ostaje i dalje u vlasništvu dinastije Petrović Njegoš, a da zemljište na Cetinju na kojem je planirana izgradnja kuće se vraća u državnu svojinu. Time se uspostavlja pravna sigurnost i jasnoća u vezi sa imovinskim odnosima, a rok za sprovođenje upisa državne svojine na odgovarajućem zemljištu predviđen je radi efikasne i pravovremene realizacije ovih odredbi.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovih Izmjena i dopuna Zakona o statusu potomaka dinastije Petrović Njegoš potrebno je obezbijediti sredstva u Budžetu Crne Gore.

Planirana dinamika sredstava se odvija na način što je potrebno obezbijediti 100.000 eura na godišnjem nivou od 01. januara 2027. godine iz tekućeg budžeta za sredstva za rad Fondacije u skladu sa članom 4 ovog Zakona.

Potrebno je obezbijediti sredstva iz kapitalnog budžeta za 2026. godine potrebna za rekonstrukciju i opremanje kuće na Njegušima i rekonstrukciju i opremanje dvorca "Kruševac" u Podgorici iz člana 5 ovog Zakona. Tačan iznos sredstava u kapitalnom budžetu odrediće se projektnim zadatkom i sredstvima opredijeljenim u godišnjem Zakonu o budžetu.